

**A PEST MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM TERÜLETI HATÁSVIZSGÁLAT ÉS KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT VÉLEMÉNYEZÉSE SORÁN
BEÉRKEZETT ÉSZREVÉTELEK KEZELÉSE**

Észrevétel	Tervezői válasz
Pánd Községi Önkormányzat	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.
Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság	
A környezeti vizsgálat jogszabályban meghatározott tematikáját javasoljuk kiegészíteni a vízbázisokra és a vízfolyások medrére és partmenti sávjára vonatkozóan.	Az észrevételnek megfelelően bővítettük a dokumentum 6.5. fejezet tartalmát.
Nemzeti Népegészségügyi Központ	
Kémiai biztonsági szempontokat figyelembe véve a Pest megye területfejlesztési programjában és a kapcsolódó környezeti vizsgálati jelentésben foglaltakkal egyetért, észrevételt nem tesz.	Választ nem igényel.
Pest Megyei Kormányhivatal	
A Stratégiai Környezeti Vizsgálat dokumentációja talajvédelmi szempontból elfogadható.	Választ nem igényel.
Nagykátai Város Önkormányzata	
A Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió készítésével, módosításával kapcsolatosan kidolgozott Stratégiai Környezeti Vizsgálat tartalmával összefüggésben kifogást nem emel.	Választ nem igényel.
Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály	
A dokumentáció áttanulmányozása során BFKH megállapította, hogy a környezeti vizsgálat kevés figyelmet fordított a megyében található ásványvizes és gyógyvizes kutakra, holott ezek száma az ország többi megyéjéhez képest jelentős mértékű.	Az észrevételnek megfelelően bővítettük a dokumentum 6.5. fejezet tartalmát.
Felsőpakony Nagyközség	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.
Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.
Nagykőrösi Polgármesteri Hivatal	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.

Észrevétel	Tervezői válasz
Szigetcsép Községi Önkormányzat	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.
Budaörs Város Polgármestere	
A dokumentációban egy Városunk számára nagyon kedvezőtlen és kényes változás átvezetésére szeretnénk felhívni a figyelmüket: 2013-tól a kistérségek mellett államigazgatási (közigazgatási) területi egységként járásokat is kialakítottak. A kistérségek közigazgatási szerepe ezzel megszűnt, majd 2014. február 25-én maguk a kistérségek is. Budaörs Város 2013. jan. 01-től a Budakeszi járáshoz tartozik, annak ellenére, hogy Budaörs az ország legnépesebb nem járásszékhely városa, és népessége mintegy kétszerese Budakesziének.	Az észrevételnek megfelelően javítottuk a dokumentumot.
Újlengyeli Közös Önkormányzat	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.
Csomád Község Önkormányzata	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.
Pilisborosjenő Önkormányzata	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.
Tápiószőlős Község Jegyzője	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.
Pócsmegyer Község Önkormányzat	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.
Tököl Város Önkormányzata	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.
Szigetcsép Községi Önkormányzat	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.
Csomád Község Önkormányzata	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.
Szódliget Nagyközség Önkormányzata	
Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	Választ nem igényel.

Észrevétel	Tervezői válasz
Miniszterelnökség Építészeti, Építésügyi és Örökségvédelmi Helyettes Államtitkár	
<p>41. oldal: „A megye területén két világörökség várományos területként vizsgálendő terület van” szövegrész az alábbiak szerint <u>javítandó</u>: „A megye területe három világörökségi várományos területtel érintett”. Továbbá a felsorolásban a római LIMES „<i>Ripa Pannonica Hungary</i>” várományos terület elnevezés <u>javítandó</u> „A római birodalom határai - A dunai limes magyarországi szakasza” világörökségi várományos helyszínre. A „<i>Dunakanyar kultúrtáj</i>” világörökségi várományos helyszín elnevezése <u>javítandó</u> „<i>Esztergom és Visegrád középkori magyar királyi központok, valamint az egykori Pilisi királyi erdő területe</i>” világörökségi várományos helyszínre, a felsorolást továbbá szükséges <u>kiegészíteni</u> a „<i>Magyarországi tájházak hálózata</i>” világörökségi várományos helyszínnel.</p> <p>„A római limes az UNESCO által kijelölt egységes világörökségi területet fog alkotni, amely 8 országot érint.” <u>Javítandó</u>: A Dunai Limes az UNESCO Világörökségi Bizottság és az ICOMOS nyolc országra kiterjedő nemzetközi sorozat-helyszín víziója.</p> <p>A világörökségi várományos területtel érintett települések felsorolása <u>javítandó</u> az alábbiak szerint: nem érintett település Vác, viszont a felsoroltakon kívül még érintett település Érd, Csobánka, Pilisszántó, Pilisszentkereszt, Pilisszentlászló, Pomáz, Dány, Dunaharaszti, Galgamácsa, Gyömrő, Iklad, Zsámbék, Zsámbok.</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően javítottuk a dokumentum 6.8. fejezetét.</p>
Innovációs és Technológiai Minisztérium	
<p>A dokumentum 37. oldalán az alábbi megjegyzés szerepel: „Az ivóvíz szennyezettség problémája négy járást érint a megyében (Ráckevei, Ceglédi, Dabasi Gyáli és Nagykátai járás)”, ezzel szemben a Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió – Helyzetfeltárás felülvizsgálat I. kötet című dokumentum 225. oldalán ez olvasható: „Az ivóvíz szennyezettség problémája öt járást érint a megyében. (Ráckevei, Ceglédi, Dabasi Gyáli és Nagykátai járás).” Javasoljuk a dokumentumok tartalmának összehangolását.</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően pontosítottuk a dokumentum 6.5. fejezetét.</p>
<p>Felhívjuk figyelmüket arra, hogy Pest megyében jelenleg 2 db KEHOP forrásból megvalósuló ivóvízminőség-javítási projekt van folyamatban, amelyek mindösszesen 11 db olyan települést érintenek, ahol még nem megoldott a lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása, és ahol az ivóvíz minősége a Nemzeti Népegészségügyi Központ szakvéleménye alapján nem felel meg az EU irányelv vízminőségi derogációs paramétereinek, illetve a hatályos 201/2001. (X. 25.) Korm. rendeletben rögzített határértékeknek, valamint parametrikus értékeknek, kiemelten az arzén,</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően kibővítettük a dokumentum 6.5. fejezetét.</p>

Észrevétel	Tervezői válasz
<p>bór, fluor, nitrit paraméter, továbbá az ammónium-ion paraméter parametrikus értékének tekintetében. Mindezek figyelembevételével javasoljuk a dokumentumok lehetőség szerinti kiegészítését a fenti információkkal összhangban.</p>	
<p>– 9. oldal: „A megújuló energiák részarányának növelésével a bruttó végsőenergia-felhasználáson belül a 20 %-ot kívánja elérni a megye, kiemelt hangsúlyt fektetve a napenergia, a termál energia hasznosítására a megye déli és keleti térségeiben” A Nemzeti Energiastratégia és a Nemzeti Energia- és Klímaterv 2030-ra vonatkozóan azt a célkitűzést határozta meg, hogy megújuló energia felhasználásunk aránya a bruttó végsőenergia-felhasználáson belül minimum 21%-ra nő. Javasoljuk a pirossal jelölt javítás elfogadását, valamint hogy Pest megye is törekedjen a Kormány által meghatározott célkitűzés teljesítésére.</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően a dokumentum 2.1. fejezetét módosítottuk, összhangba hoztuk a Területfejlesztési Konceptióval, amely nem tartalmaz számszerű célértéket a megújulóenergia-hasznosításra vonatkozóan.</p>
<p>– 56. oldal: „A feltételeken megújuló energiahordozók (mezőgazdasági melléktermékek energetikai hasznosítása, energetikai ültetvények, biogáz hasznosítás) elterjednek, meglévők kapacitását bővítik, növekedik a közvetlen és közvetett lakossági és intézményi felhasználók száma.” A pirossal jelölt javítás elfogadását javasoljuk.</p>	<p>Az észrevétel alapján pontosítottuk a dokumentum hivatkozott bekezdését.</p>
<p>A dokumentum 6.3 fejezet A földtani és ásványvagyonra fejezet vonatkozásában (35. oldal): alábbi mondatának újrafogalmazását kérjük: Pest megye ásványkincsekben szegény. Nemesfém nyersanyagokban és geotermikus energiában kifejezetten gazdag, és ahogy a helyzetfeltáró dokumentumban is szerepel "Nagybörzsönyben nemes és színesfémérc található. A szénhidrogén kutatás az egész megyét lefedi, kivéve az Acsa-Püspökszilágy vonaltól északnyugat felé elkeskenyedő nyúlványt."</p>	<p>Az észrevétel alapján javítottuk, kiegészítettük a dokumentum 6.3. fejezetét.</p>
<p>„A klimatikus változásokat figyelembe vevő, ökológiai viszonyoknak megfelelő, azok negatív hatásait tompítani, esetlegesen pozitívan kiaknázni képes termelési módszerek, termelési technológiák, új növényfajták meghonosítása. Az öntözéses gazdálkodásra való áttérés támogatása (62. oldal).”</p> <p>– Az öntözéses gazdálkodásra való áttérést megelőzve javasoljuk megvizsgálni elsősorban az alábbi beavatkozási lehetőségeket, melyek a klímaváltozás hatásait is hatékonyabban mérséklék.</p>	<p>Az észrevétel a Területfejlesztési Konceptió tartalmára vonatkozik, hiszen a területi hatásvizsgálati és környezeti vizsgálati jelentés hivatkozott része a Területfejlesztési Konceptiót idézi. Mindemellett teljes mértékben egyetértünk a javaslat tartalmával, támogatjuk annak megjelenését a Területfejlesztési Konceptió mezőgazdaságra vonatkozó javaslattevő részében.</p>

Észrevétel	Tervezői válasz
<p>– Természetes vízmegtartó megoldások a mezőgazdaságban: gyepgazdálkodás, védelmi sávok és sövények, vetésforgó, sávos termesztés (magassági szintek), köztes termesztés, művelés nélküli mezőgazdaság, csökkentett műveléses mezőgazdaság zöld növénytakaró, korai vetés, hagyományos teraszos művelés, csökkentett gépnnyomás, csökkentett állománysűrűség, mulcsolás.</p>	
Aktív- és Ökoturisztikai fejlesztési központ	
<p>A hatásvizsgálat 29. oldalán (4. bekezdés) javasoljuk a szelíd turizmus mellett az aktív turizmust is nevesíteni, hiszen a környezettudatosságra is nevelő aktív- és ökoturizmus a káros környezeti hatások ellen hat, és minimális káros környezeti hatással bír. Szövegszerű javaslatunk: „Védett természeti környezetben csak szelíd turizmus és aktív- és ökoturizmus folytatható.”</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően kiegészítettük a hivatkozott bekezdést.</p>
<p>A Hatásvizsgálat 40. oldallap alján a következő kiegészítést javasoljuk „A természeti értékekben gazdag területeken a turizmus, különösen az aktív- és ökoturizmus az adott térség táji eltartó-képességhez igazodva, a természeti értékek megőrzésével fejlődik.”</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően kiegészítettük a hivatkozott bekezdést.</p>
<p>A szabadidő eltöltésére, a rekreációra vonatkozó 7.3 pont (Hatásvizsgálat, 7.3. pont 3. bekezdésében) javasoljuk az aktív turizmus konkrét megjelenítését: „A rekreáció területi feltételeit szolgálhatják az aktív- és ökoturisztikai vonzerők fejlesztései (...)” A fejezet egészét javasoljuk kiegészíteni azzal a gondolattal, hogy az egészségben eltöltött évek számát nagyban növeli az aktív turizmus, amely önmagában szemléletformálásra is kiválóan alkalmas.</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően kiegészítettük a hivatkozott bekezdést.</p>
Tahitótfalu Közös Önkormányzati Hivatala	
<p>Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
Százhalombatta Város Önkormányzata	
<p>Javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.</p>	<p>Választ nem igényel.</p>
Budapest Főváros Kormányhivatala, Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály	
<p>Megállapítottam, hogy a régészeti vonatkozású adatokat a 2013-as anyaghoz képest nem aktualizálták. A KÖH (Kulturális Örökségvédelmi Hivatal), mint hivatkozott intézmény 2012. szeptember 20/21-i fordulónappal megszűnt, több a nyilvántartott lelőhelyek száma, valamint azóta kiadták a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről szóló 27/2015. (VI. 2.) MvM rendeletet, amely pontosan meghatározza az érintett településeket, helyszíneket.</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően a dokumentum 6.8 fejezete felülvizsgálatra került.</p>

Észrevétel	Tervezői válasz
<p>A műemléki értékekre vonatkozóan nem tartalmaz sem adatot, sem hivatkozást az anyag, kérem, szíveskedjenek pótolni.</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően a dokumentum 6.8 fejezete kibővítésre került.</p>
<p>Kérem, hogy stratégiai erőforrásként említsék meg a kulturális örökséget, ezen belül külön nevesítve a műemlékeket és a régészeti örökséget és kérem, hogy tartalmában az alábbi irányelvekkel egészítsék ki az értékelést:</p> <ol style="list-style-type: none"> Régészeti, műemléki értékeink nem megújuló forrásai kulturális örökségünknek, fenntartható használatuk kulcsfontosságú a jelen és jövő nemzedékei számára. A régészeti lelőhelyeket lehetőség szerint a földmunkával járó beruházásokkal, erdőtelepítéssel el kell kerülni. A kulturális örökség (műemlékek, régészeti lelőhelyek) gazdasági és társadalmi haszna, melynek során, többek között, erősítik a társadalmi összetartozást, a kulturális sokszínűséget, hozzájárulnak az életminőség emeléséhez, stb. egyaránt fontos. 	<p>Az észrevételnek megfelelően, de tömörített formában, kibővítettük a dokumentum 6.8 fejezetét.</p>
Pest Megyei Kormányhivatal Földhivatal Főosztály Földügyi Osztály	
<p>A véleményezésre bocsátott dokumentációkban megfogalmazottak összességében nem ellentétesek a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX törvényben (továbbiakban: TM) foglalt termőföldvédelmi követelményekkel, azonban tekintettel a tervek egész Pest megye területét felölelő mivoltára – nem vizsgálva az egyes települések adottságait külön-külön -- a termőföld mennyiségi és minőségi védelme szempontjából az alábbiakban részletezettekre kívánom felhívni a figyelmet.</p>	<p>A megfogalmazott észrevételek a Területfejlesztési Konceptióra és nem annak területi hatáselemzésére, továbbá környezeti vizsgálatára vonatkoznak.</p>
Hermann Ottó Intézet Nonprofit Kft.	
<p>Zaj és rezgés elleni védelem: A környezeti konfliktusok feltárása és értékelése kiemelten foglalkozik a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtérrel. Támogatjuk, hogy Konceptió szintjén megjelenjen ez a kérdés, ugyanakkor a közúti és vasúti zajjal kapcsolatos konfliktusok feltárása, kezelése kevésbé hangsúlyosan szerepel a dokumentumban, annak ellenére, hogy a közúti zajjal nagyságrenddel többen érintettek, mint a repülési zajjal.</p>	<p>Álláspontunk szerint az aktualizált területi hatásvizsgálat és környezeti értékelés eredményeit összegző dokumentum 6.10. fejezete a közúti és vasúti zaj kiemelt szerepét azáltal is tükrözi, hogy a fejezet e témakörök tárgyalásával kezdődik, a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér zajterhelésének említését megelőzően.</p>
<ul style="list-style-type: none"> 31. oldal: (5.2. fejezet - Stratégiai cél: Tf2) „Stratégiai cél: Tf2 – A térség kohéziójának javítása érdekében a megye belső közlekedési kapcsolatrendszerének fejlesztése, kiemelten kezelve a térségközpontok és vonzáskörzetük közlekedését és az elővárosi közlekedést” Észrevétel: 	<p>Az észrevételnek megfelelően kibővítettük a dokumentum 5.2. fejezetét.</p>

Észrevétel	Tervezői válasz
<p>Környezetre kevésbé károsító hatást kifejtő járművek használata mellett, ügyelni kell arra is, hogy a policentrikus struktúra ne generáljon indokolatlan közlekedési szükségletet. A takarékos területhasználat során a környezetvédelmi szempontokat is figyelembe kell venni.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> 43. oldal: (6.10. fejezet - A környezeti zajra) „A napi ingázók mellett az ország úthálózatának sugaras szerkezete miatt jelentős a megyén keresztül haladó forgalom is. Viszont az agglomeráció és a főbb útvonalak melletti területeken kívül a zajhatás minimális.” Javaslat: Szakmailag pontosabb megfogalmazás: „A napi ingázók mellett az ország úthálózatának sugaras szerkezete miatt jelentős a megyén keresztül haladó forgalom is. Viszont az agglomeráció és a főbb útvonalak melletti területeken kívül a zajhatás mérsékeltebb.” 	<p>Az észrevételnek megfelelően pontosítottuk a dokumentum 6.10. fejezetét.</p>
<ul style="list-style-type: none"> 43. oldal: (6.10. fejezet - A környezeti zajra) „Tököli és kiskunlacházi repülőterek zajhatása szintén több települést érintenek, távolról olyan mértékű zajterheléssel és nem akkora kiterjedésű területeket, mint a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér.” Javaslat: Tököli és kiskunlacházi repülőterek zajhatása szintén több települést érint, bár távolról sem olyan mértékű zajterheléssel és nem akkora kiterjedésű területeket, mint a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér. 	<p>Az észrevételnek megfelelően pontosítottuk a dokumentum 6.10. fejezetét.</p>
<ul style="list-style-type: none"> 43. oldal: (6.10. fejezet - A környezeti zajra) „Az újonnan létesülő telephelyek pedig már csak akkor kapnak engedélyt, ha igazoltan határérték alatt maradnak az általuk keltett zajok” Észrevétel: Környezeti zajvédelmi szempontból nem szabad lebecsülni az üzemi zajterhelést. Sokkal érzékenyebbek vagyunk ugyanis rá, ezért a jogszabályban rögzített követelmények is 10 dB-lel szigorúbbak az üzemi zajokra vonatkozóan, ezért ezzel a zajforrás-csoporttal is foglalkozni kell. Az üzemi zajokon túl az aktív és szabadidős tevékenység, rekreációs tevékenység zajhatásait is számításba kell venni a fejlesztések során, amelyek tapasztalatunk szerint szintén jelentős konfliktushelyzetek forrásai a településeken. 	<p>Az észrevételnek megfelelően kibővítettük a dokumentum 5.2. fejezetét.</p>

Észrevétel	Tervezői válasz
Belügyminisztérium	
(8. oldal) A partnerségbe bevonandó célcsoportok között javasolom megjeleníteni a nemzetiségi önkormányzatokat, beleértve a roma nemzetiségi önkormányzatokat is.	Bár az észrevétel a THV-ra vonatkozó vélemények között szerepel, annak tartalma, és oldalmegjelölése alapján az álláspontunk szerint minden bizonnyal a Területfejlesztési Konceptió Javaslattevő Fázisára vonatkozik.
(30. oldal) A logisztika, a feldolgozóipar és a szolgáltatások szektor fejlődésével kapcsolatban az aktív munkaerőpiaci szolgáltatások fejlesztése körében a fejlesztés konkrét iránya nem kerül kifejtésre, melynek kiegészítését javasolom.	Bár az észrevétel a THV-ra vonatkozó vélemények között szerepel, annak tartalma, és oldalmegjelölése alapján az álláspontunk szerint minden bizonnyal a Területfejlesztési Konceptió Javaslattevő Fázisára vonatkozik.
(45. oldal) 7.2. A foglalkoztatásra vonatkozó koncepció célja körében javasolom, hogy a megvalósítás módjára is térjen ki a koncepció, melynek során javasolt az eszközrendszer meghatározása, utalva a már működő előzményekre és azok eredményeire, tapasztalataira.	A THV hivatkozott fejezete a területfejlesztési Konceptióban kijelölt célok, fejlesztési irányok foglalkoztatási hatásait vázolja. Tekintettel arra, hogy e fejezet nem a Területfejlesztési Konceptió része, nem áll módjában eszközrendszert meghatározni.
Gyengeségként a 20. oldalon, majd a 24. oldalon is szereplő „Szennyvíz tisztítása sok helyen nem a legmagasabb fokozatú” szövegrész törlését javasolom, tekintettel arra, hogy a befogadó figyelembe vétele mellett szükséges meghatározni a szennyvíztisztítás módját, ezért a kötelezően előírt biológiai (másodfokú) tisztítás mellett nem minden esetben indokolt és szükséges a harmadik fokozat kiépítése.	Az észrevételnek megfelelően a hivatkozott szövegrészt töröltük.
A csapadékvíz elvezetés kifejezés helyett a csapadékvíz-gazdálkodás kifejezést javasolom használni a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII törvény 4. § (1) b) pontja alapján az alábbi helyeken: 38. oldal, 6.5. A vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége) fejezetben, a 137. oldal, 4.2. A vízgazdálkodás fejlesztésének célkitűzései fejezetben, a 227. oldalon a Vízkár-események, vízrendezés, árvíz-és belvízvédelem fejezetben.	A 38. oldalra vonatkozó észrevételnek megfelelően módosítottuk a THV szövegét. A többi az észrevétel esetében jelezzük, hogy bár azok a THV-ra vonatkozó vélemények között szerepelnek, tartalmuk, és oldalmegjelölésük alapján azok a Területfejlesztési Konceptió Javaslattevő Fázisára vonatkoznak.
Agrárminisztérium	
A Tervezet az 5. oldalán bevezet néhány rövidítést, melyek közül a környezeti értékelésre a az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet rövidítésére pedig a „KE rendelet” használatát alkalmazza. Megjegyzem, hogy a szakzsargon e vizsgálatra a „stratégiai környezeti vizsgálat” rövidítését, azaz az SKV	A szöveget az észrevételnek megfelelően módosítottuk.

Észrevétel	Tervezői válasz
<p>megjelölést használja. Kérem ennek megfelelően, a szakmailag megszokott rövidítés alkalmazását a Tervezetben. Megjegyzem továbbá, hogy az 1.5 fejezet táblázatában már „SKV-készítők” szerepelnek, így a KE rövidítés használatával az nem is értelmezhető.</p>	
<p>A Tervezet 6. oldalán az „1.2 A területi hatásvizsgálathoz és a Környezeti értékeléshez felhasználandó információk leírása” című pontban foglaltak szerint „A területi hatástanulmány és környezeti értékelés során a Megbízó által rendelkezésre fejlesztési koncepciók, programok, háttér tanulmányok, nyilvános tanulmányok, szakpolitikai dokumentumok, fejlesztési stratégiák, valamint a kidolgozók saját becslése alapján készült.” Meglátásom szerint a bekezdés szövege nyelvtanilag hibás, így kérem annak javítását.</p>	<p>A szöveget az észrevételnek megfelelően módosítottuk.</p>
<p>A fejezet a továbbiakban felsorolja a felhasznált dokumentumokat. A felsorolást kérem kiegészíteni a 2015-2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 27/2015. (VI.17) OGY határozattal elfogadott 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programmal is. Kérem, hogy jelen levelem II/B. 8. pontjában foglaltakat szíveskedjenek ezen pontnál is figyelembe venni. A nevezett fejezetből hiányolom továbbá a megyei környezetvédelmi program szerepeltetését, mivel a környezeti vizsgálathoz az abban foglaltak is mérvadóak. Felhívom a figyelmet, hogy a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény kötelező környezeti tervként (átfogó, területi környezeti terv) szabályozza a megyei környezetvédelmi programot a 48/B. és a 48/D. §-aiban foglaltak szerint.</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően a két hivatkozott tervdokumentummal kiegészítettük a figyelembe vett dokumentumok listáját.</p>
<p>A Tervezet 6. oldalán az „1.4 A környezeti értékelés véleményezése és egyeztetése” című pontban tervezi egy olyan táblázat szerepeltetését, amely a beérkezett véleményeket és az arra adott válaszokat jelenítené meg. Ezt a megoldást, mely a főanyagban jelenítené meg a részletes beérkezett észrevételeket, nem javaslom. Célszerűbb azt például függelékben kezelni. Nem érthető viszont, hogy miért csak a környezeti értékelésre várnak észrevételeket és a területi hatásvizsgálatra nem. A területi hatásvizsgálat sajnálatos módon nem jelenik meg sem a fejezet címében, sem a szövegében.</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően a hivatkozott táblázatot a mellékletben fogjuk szerepeltetni (az észrevételek nagy száma miatt időközben magunk is ezt a megoldást választottuk). Az észrevételek nem csak az SKV-ra, hanem a THV teljes egészére vonatkoznak.</p>
<p>A Tervezet 11. oldalán a „2.2 A területfejlesztési koncepció és program összevetése más, megegyező szintű releváns tervekkel, koncepciókkal” című pont táblázatát kérem kiegészíteni a 2015-2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról szóló 27/2015. (VI. 17.) OGY határozattal elfogadott 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programmal.</p>	<p>A IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program azért nem képezi részét a hivatkozott listának, mert annak időtávja 2020-ban lezárult, a Területfejlesztési Koncepcióé ugyanakkor 2021-ben kezdődik. Természetesen ettől</p>

Észrevétel	Tervezői válasz
	függetlenül figyelembe vettük az abban foglaltakat, ugyanakkor álláspontunk szerint csak azonos időszakra vonatkozó dokumentumokat szerepeltethetünk a felsorolásban (ugyanaz vonatkozik a Pest Megyei Környezetvédelmi Programra is).
<p>A Tervezet 21. oldalán javasolom az „5. Várható társadalmi és gazdasági hatások azonosítása” fejezet címét módosítani a következők szerint.</p> <p>„ 5. Várható környezeti, társadalmi és gazdasági hatások azonosítása”</p> <p>Továbbá megjegyzem, hogy a nevezett fejezet „A javaslat meg nem valósulásának GAZDASÁGI hatásai” pontjában foglalt szövegek nagy része inkább környezeti jellegű, így azoknak átcsoportosítása indokolt „A javaslat meg nem valósulásának KÖRNYEZETI hatásai” pont alá (is).</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően a fejezet címét módosítottuk, illetve a gazdasági hatásoknál szereplő állítások egy részét áthelyeztük a környezeti hatások közé (ezzel összefüggésben jelezzük, hogy mivel a megfogalmazottak egy része a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás gazdasági ágak termelékenységét befolyásoló környezeti feltételek alakulására vonatkozik, azok szerepeltetése, álláspontunk szerint, mind a gazdasági, mind a környezeti hatások között helyénvaló és alátámasztható).</p>
<p>A Tervezet 21. oldalán az „ 5. Várható társadalmi és gazdasági hatások azonosítása” című fejezete — mely cím módosítását jelen levelem előző, II/C. 5. pontjában javasolom — egy-egy környezeti konfliktust mutat be, a koncepció által arra tett javaslattal együtt. A konfliktusok ilyen irányú tárgyalása miszerint azokat a koncepció veti fel — nem teszi lehetővé, hogy az értékelők, saját szakmai meglátásukból eredő konfliktusokat is megjelenítsenek, melyeket a koncepciókészítők esetleg nem vettek eredetileg figyelembe.</p> <p>Fentiek mellett a fejezetben leírtak sok esetben — akár szakmai szempontból is — pontatlanságokat tartalmaznak. Például „A városok szétterülése csökkenti a környezet fenntarthatóságát.”; „Viszont a szennyvizek összegyűjtése, és elvezetése a területről, egyes esetekben, a terület vízhiányának növekedéséhez vezet”.</p> <p>A szennyvízelvezetés fejlesztésének elmaradása esetén várható társadalmi hatásoknál található, miszerint „A környezetet érő elsődleges káros hatás, az ivóvízkészlet esetleges minőségromlása kihat az élővilág, s benne az ember életfeltételeire. Az ivóvízkészlet minőségromlásával arányosan a helyi lakosság egészségi állapota is romlik, a területen állandó lakhellyel a jövő nemzedékének létfeltételei megkérdőjeleződnek. Az alacsony</p>	<p>A fejezet az észrevételeknek megfelelően mind szakmai, mind nyelvtani szempontból javításra került.</p>

Észrevétel	Tervezői válasz
<p>lakosságszámú, jelenleg csatornázatlan települések jelentős részén ilyen hatással nem kell számolni. "</p> <p>A fentiek alapján a Tervezet szövegének szakmai, nyelvtani pontosítását, illetve javítását javasolom.</p>	
<p>A Tervezet 24. oldalán az „A javaslat meg nem valósulásának KÖRNYEZETI hatásai" című ponttal kapcsolatban jelzem, hogy a szennyvízelvezetés környezeti hatásainál leírtak csak az „alacsonyabb lakosságszám (<2000 LE) " alatti településeket érintik. Javasolom kiegészíteni a szöveget a kettőezer lakosságszám feletti (>2000LE) szennyvízelvezetési agglomerációhoz tartozó településekkel.</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően a fejezetet kiegészítettük a 2000 LE feletti agglomerációkra vonatkozó megállapításokkal.</p>
<p>A Tervezet 42. oldalán a „6.9 Az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra) " című pontban foglaltakkal kapcsolatban a következő észrevételt teszem.</p> <p>A pont tartalmazza a koncepció javaslatainak elemzését az élővilág szempontjából. Az abban vázolt, a megvalósulásokkal számoló kedvező kép azonban csak annak köszönhető, hogy csak olyan célkitűzéseket, javaslatokat vesz figyelembe, melyek pozitívan értékelhető élőhely-fejlesztési, biodiverzitás-növelési elemeket is tartalmaznak. Valójában a javaslatok között szereplő ökológiai térszerkezet-fejlesztés — Javaslattevő fázis, 12.4.6. A még biológiailag aktív felületek és a védett területek hálózatosságának erősítése, a megye ökológiai térszerkezetének fejlesztése című fejezete kivételével — valamennyi egyéb célkitűzés, illetve javaslat megvalósulása természetvédelmi szempontból komoly kockázatokat is rejt, es kedvezőtlen hatásai csak körültekintő élővilágvédelmi intézkedésekkel kerülhető el, illetve minimalizálható elfogadható szinten.</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően kibővítettük a 6.9 fejezet tartalmát.</p>
<p>A javaslatok megvalósulása esetén az ökoszisztéma-szolgáltatások helyzetét általánosan kedvezően ítéli meg a Tervezet 56. oldalán a „8.3 A természeti erőforrásokra" című pont, azonban ez nem alátámasztott, és valójában számos elem megvalósulása inkább a „meg nem valósulás" részben leírt kedvezőtlen folyamatokat és hatásokat vonja maga után.</p> <p>Álláspontom szerint az általánosan kedvező helyzet így nem rögzíthető. Az egyes fejlesztések által kiváltott hatásfolyamatok önmagukban is sokkal bonyolultabbak annál, mintsem, hogy részletes elemzés hiányában általános következtetéseket lehessen tenni. Éppen ezért nem tartom kategorikusan kijelenthetőnek a Tervezet 78. oldalán a „11. Összefoglalás" című</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően kibővítettük a 8.3. és a 11. fejezetek tartalmát.</p>

Észrevétel	Tervezői válasz
<p>fejezetben leírtakat, miszerint környezeti szempontból „Káros vagy negatív hatást elsősorban a fejlesztési célok megvalósulásának részleges vagy teljes elmaradása okozhatja. ”</p>	
<p>Álláspontom szerint a Tervezet 75. oldalán a „10.1 A koncepció érvényesülése során fellépő, környezetre és az emberi egészségre, valamint a társadalomra és a gazdaságra káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó javaslatok és egyéb intézkedések" című pontnak hangsúlyosabbnak, részleteiben is jobban kidolgozottak kellene lennie, hiszen a lényeg ebben fogalmazódik meg.</p>	<p>A 10.1. fejezet a Területi Hatásvizsgálat és Környezeti Értékelés által legfontosabbnak ítélt javaslatokra koncentrál.</p>
<p>Nagyon leegyszerűsítő a Tervezet 81. oldalán a „12.5 A Tery várható hatásai a Natura 2000 területekre, hatások általános bemutatása" című pontban az a megfogalmazás, miszerint a Pest Megye Területfejlesztési Koncepciója (PM TFK) célkitűzéseinek megvalósulása csak két esetben érinthet Natura 2000 területet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nyomvonalas jellegű műszaki infrastruktúra fejlesztés esetén; 2. turisztikai fejlesztések esetén. <p>A fentiek alapján a Tervezetnek ez a része nem teljes, nem fogadható el hatásbecslési szempontból, valamint- átfogó felülvizsgálatot igényel. Példaként az erdőszűltség növelése, az építő- és építőanyag-ipar fejlesztése, a logisztikai központok, ipari parkok fejlesztése vagy a Pest Megyei Duna Stratégia megvalósulása említhető többek között. Hiányosságai mellett, a fejezetben közölt hatásbecslés ugyanakkor fontos szempontokat, helyes ökológiai következtetéseket, hatáscsökkentő javaslatokat is tartalmaz.</p>	<p>Az észrevételnek megfelelően kibővítettük a 8.3. és a 12.5. fejezet tartalmát.</p>
<p>Felhívom a Tervezet készítőinek figyelmét arra, hogy a 79. oldaltól kezdődően a „ 12. Melléklet: Natura 2000 hatásbecslés" című pontban vázolt „Natura 2000 hatásbecslés" nem helyettesíti az egyes tervezett fejlesztések miatt szükséges hatósági eljárások keretében elvégzendő Natura 2000 hatásbecsléseket [az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X8.) Korm. rendeletben foglaltak]. A hatásbecslések előírását — helyesen — a Tervezet „10.1 A koncepció érvényesülése során fellépő, környezetre és az emberi egészségre, valamint a társadalomra és a gazdaságra káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó javaslatok és egyéb intézkedések" című fejezete is rögzíti. Felhívom továbbá a figyelmet arra, hogy a fővárostól délkeletre folyó kavicsbányászat nemcsak vízminőségi, illetve</p>	<p>Álláspontunk szerint az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 14. melléklete szerinti tartalommal bíró Natura 2000 hatásbecslés a TFK szintjén nem készíthető, mivel annak összeállításához hiányoznak a tervezett beruházások pontos adatai, köztük az azok pontos helyszínére utalók is. Ugyanakkor kiemelten fontosnak tartjuk a Natura 2000 területek védelme érdekében, hogy valamennyi fejlesztés esetében, azok pontos jellemzőinek ismeretében készüljön el – a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően – a hivatkozott hatásbecslés. Ennek jelentőségét emeli ki, mind az</p>

Észrevétel	Tervezői válasz
vízgazdálkodási szempontból súlyos probléma, hanem sok esetben komoly természetvédelmi aggályokat is felvet, főként ornitológiai és botanikai szempontból.	objektumszerű, mind a vonalas létesítmények esetében a területi hatásvizsgálati és környezeti értékelési dokumentáció 10.1. fejezete.
A Tervezetben az oldalszámok nincsenek feltüntetve, kérem ezek pótlását.	Oldalszámok beillesztésre kerültek.
Központi Statisztikai Hivatal	
49. oldalon: A KSH 6.2.1 kezdetű STADAT tábláiban már elérhetőek a frissebb, 2020. évi adatok is.	Az adatokat frissítettük a legutolsó elérhető évre vonatkozó értékekkel.

Készítette: MEGÉRTI Kft. 2021. 05. 30.